

mínění, že takové podniky, jež zpředu listem živnostenským výslovně nejsou obmezeny na určitou kategorii povoznických služeb, dle potřeby své oprávněny jsou využívat dopravních svých prostředků (srv. sbírku dobrozdání o rozsahu živností sestavenou od Freye a Mareše, str. 779).

Rolníci, kteří jen po krátkou dobu v roce, totiž dokončivše svou práci v polích, hledí příjmů svých nabýti z vedlejšího výdělku dopravou osob neb dopravou uhlí, kamene, rudy a pod. a sice jen občas a ne pravidelně a jimž zemědělské zaměstnání jejich jest hlavním zdrojem výživy, nejsou povinni ohlašovati povoz svůj, jelikož povinné ohlášení živnosti nastupuje jen při pravidelném provozování živnosti povoznické (rozh. min. vnitra ze dne 25. srpna 1881 č. 11.412).

V. Osobní služební úkony.

Tím rozuměti jest živnostenské podniky ústavů veřejných posluhů, poslů, nosičů, sluhů atd. Ten, kdo se uchází o koncesi pro nějaký ústav veřejných posluhů, musí předložit úřadu koncesi zadávajícímu ke schválení stanov, v němž udána budež ustanovení o právních poměrech posluhů ku podnikateli, dále o odměně a povinnostech jednotlivých posluhů, ustanovení o přijetí a propuštění jich, dále sazby za služební úkony obecně požadované. Podnikatelé musí dáti kauci (srv. ostatně čl. »Ústavy posluhů veřejných«. Co se týče sluhů zaměstnaných v hôtélích, zabírá v sobě pravidelně oprávnění ku přechovávání cizinců (hostů) i právo vydržovati sluhy, kteří sice jsou ve službách majitele hôtelu, avšak skoro výhradně bývají za svou jednotlivou obsluhu odměňováni přímo od samých hostů. Dle dobrozdání obchodní a živnostenské komory pražské opravňuje koncese hôteliéru propůjčená ku přechovávání hostů sama o sobě k tomu také, aby mohl vysílati sluhy své na nádraží pro hosty do hôtelu zavítající a pro zavazadla jejich. Pokud ale sluhové, nosiči, poslové chtějí samostatně živnost svoji provozovati, nejsouce ve službách majitele živnosti koncesované, podléhají rovněž ustanovením § 15 čís. 4 řádu živnostenského.

VI. Živnost plavců na vodách vnitrozemských.

Ti, kdož ucházejí se o koncesi pro živnost plaveckou, t. j. ony osoby, jež chtějí po živnostensku zabývat se řízením lodí plachetních a veslových, vykázati se musí potřebnými praktickými vědomostmi a vlastnostmi; o tom rozhodují zvláštní předpisy, pokud ve příčině jednotlivých vod vydány byly (min. nař. ze dne 17. září 1883 č. 151 ř. z.). Oprávnění vykonávati plavbu po Dunaji s rakouskými veslicemi a parolodmi závisí při oněch na vydobytí koncese vedle ustanovení řádu živnostenského, pokud se týká, min. nař. ze dne 29. ledna 1858 č. 22 ř. z., pokud jde však o paroplavbu, záleží tu na vydobytí koncese vedle min. nař. ze dne 29. ledna a ze dne 12. července 1858 č. 22 a 108 ř. z. Mimorakouské parolodi a veslice sluší posuzovati dle příslušných předpisů jich domovského státu (§ 1 min. nař. ze dne 31. srpna 1874 č. 122 ř. z., srv. též čl. Plavba polabská, Plavba říční, Plavení vorů, Kabotáž, Tramway, Podniky cestovní kanceláře, Plavba námořská, Policie říční, Převozy a Plavba po Dunaji (v dodatcích).

Živnost jirchářská a koželužská.

Živnost jirchářská a koželužská náleží k živnostem řemeslným. Obě zabývají se zpracováním a úpravou koží luhovaných, zámišových, kamencem i jinak zděláných. Co do některých odstínů mezi

živností jirchářskou (Weissgerberei) a živností koželužskou (Roth- neboli Lohgerberei), sluší poukázati k některým dobrozdáním obchodních a živnostenských komor: Jircháři přísluší i koželužská práce ohledně menších koží, kdežto koželuhoři nelze zase odepřítí úprava zboží kamencem (kterážta činnost jest tedy speciální jinak výrobou jirchářů; srv. k tomu obchodní a živnostenskou komoru v Innomostí). Koželuzi mohou pro zákazníky své obstarávati bíle vydělanou kůži a obchodovati koží touto, kdežto se strany druhé opět může jirchář obstarávati, barviti a do obchodu dávati kůži červenou (t. j. jinak vydělánou od koželuha; srv. obch. a živn. komora celovecká).

Kožené částky oděvu přináležejí cídití rukavičkářům a nikoli jirchářům, vyjímaje ona místa, kde není rukavičkářů, kde však sídlí jircháři (srv. obch. a živn. komora vídeňská).

K nastoupení a samostatnému provozování živnosti jirchářské, po případě koželužské potřebí jest, jako ke všem živnostem řemeslným, jednak aby vyhověno bylo všeobecným náležitostem (§§ 11—13 ř. živn.), jednak žádá se průkaz zvláštní odborné způsobilosti podaný výučným listem a vysvědčením o praktickém zaměstnání v živnosti jirchářské a koželužské (srv. § 14 ř. živn.). Průkaz této zvláštní způsobilosti podává i vysvědčení kursu pro praktikanty na c. k. pokusném ústavu pro průmysl kožní ve Vídni, tak sice, že vysvědčení toto opravňuje samo o sobě k samostatnému provozování živnosti koželužské, pokud se týká, jirchářské pod tou podmínkou, prokáže-li žadatel, že prve, než do kursu vstoupil, aspoň po dva roky při řemesle tomto prakticky byl zaměstnán (srv. min. nař. ze dne 24. dubna 1885 č. 57 ř. z.).

Největší počet koželuhů v Čechách jest v kraji kralovéhradeckém; řemeslná výroba a zpracování kůže u nás vůbec mizí.

Živnosti kočovné.

Obchodu podomnímu (hausírnictví) příbuznými jsou veškerá ostatní výdělková zaměstnání kočovně provozovaná, jichž předmětem jest zhotovování nebo zpracování zboží nebo provozování obchodů (srv. 2. odst. výnosu min. obchodu ze dne 23. prosince 1881 č. 2049). Ku živnostem kočovným náležejí dle toho výnosu:

a) zaměstnání oněch lidí, kteří z návštěvy trhů činí samostatnou živnost (t. zv. jarmarečníků neboli trhovců, fierantů — od vlašského slova *fiera* = trh);

b) podniky bazarů a kočovných skladů, t. zv. létacích výprodejů a pod.;

c) výdělečný odbor kočovných obchodních jednatelů;

d) kočovně provozovaný nákup zboží;

e) zvláštní způsob obchodování obyčejný v Tyrolsku a spočívající na t. zv. obchodních pasech;

f) sbírání odpadků průmyslových a přírodních výrobků;

g) kočovně provozované obstarávání živnostenských prací v užším slova smyslu (srv. k tomu cit. výn. min. obch. ze dne 23. prosince 1881).

Skupina živností kočovných uvedená pod č. a) — d) spadá všeobecně pod ustanovení řádu živn., a platí za živnosti svobodné a mohou tudíž se provozovati na pouhé ohlášení, jakž ostatně stanoví výslovně pro trhovce § 63 řádu živn. a pro obchodní agenty § 59 řádu živn. Vzhledem ku význačnému postavení těchto potulných neboli kočovných živností budiž uvedeno toto: